

ومن يؤكل على الله فهو حسبه

حسبه الحكم مبرز دل طبع كبر السائق المصير سلطان اطلاق

بسم الله الرحمن الرحيم

مطبع مصطفائي محمد طبع في المطبع محمد

بسم الله الرحمن الرحيم

بود نقش ز کلاه صنعت او
بعشق سحر در سوا می آموخت
هزاران آفرین بر قاصد او
گل شادی بر آرد و خنجر آتش
خاندی کند خون ریختن را
بلکن غور اندرین نادر حکایت
شاه محمود تخت آرای تلکین
جوانی را تابان دهر سمری بود
کشد انداخت بر بام هر بیت
برون می آید آن نو خیز غنا
برای دید احوال رعایا
نهی گردید در هر کوچه و هر در

بنام آنکه حسن و عشق هر دو
 به حسن زد و فزون رعنائی آموخت
 بهوالمقصود می گویند هر سو
 برداریم فیض او اگر معکم
 چو صبح عید می سازد کفن را
 اگر ما روزنداری این روایت
 کنی یعنی بود اندر عهد پندین
 وزیرش را انکارش ختری بود
 نقصار جوان هر شام میرفت
 بهر سه کی ساعت در آنجا
 بشی شاد و جان پر و تضرار
 لباس مشکفای کرده در ر

[illegible]

دعای خیر
که در آن بخیر
از خود بخیر
برای خیر
فایده

بیاساقی که در رنج و خماریم
دری گرساغر می را و ما دم
چو دانست این چراغ خانه عمر
دمی چون جام ^{پای جان عاشق} ^{اصططالک} ^{کرید}
بخود می گفت کان چنانه من
نیامد تا سحر شاید که هفت است
ز شرم این سخن خواهم شنیدن
همی آید مرا از گریه ناسک
کمی میخورد افسوس ملاقات
چه خواهم کرد با خود و ناله در گور
مرا که آتش غم سوخته پاک
بسان دسته آئینه فردا
را آتشخانه جان سوز سحران
بیاد حرف آن کحل حفا کش
زبان از لبت کفستار ^{زده} ^{کفن} ^{خدا را} ^{موجور}
اگر چه بود جو ش نامرادی
که یعنی سر بر اه او فدا شد
پس از اندیشه گفت ای حاکم
که دردی نیست هرگز ندیده

نورانی که در کعبه کبریا نشسته و در آینه بدرگاه

بهر ارضه بودم از پی صید
گسند آورده بودم بهر انگار
چو دقت شام برگشتم ز صحرای
ولی هر چند خواهم عذر گردان
اگر نگذاریم اشب سحرگاه
بگفتش آن شه با عقل و تدبیر
سجاست نیست ممکن بی صفائی
تختین خانه خود را نشان ده
بگفت آن ملان جا خانه دارم
کشیدش شاه آخر تا بخانه
بجانبانید چون زنجیر در را
بر آمد زان سر پیری چو کاخ
بیاض بوی آن سنگین دل آسار
گر زان اخبرش مهر و محبت
در خانه بروی شاه بکشاد
که یاران گیتید و از کجاسید
بیاد ایزدی سرور بودم
تتم از آن خلوت بیرون کشیدید
بگفتش شه بهین حال پیر
نه به روزی ای فرخنده کردار
رسیدم ره فراش که ده اینجا
ترا باور نخواهد آمد اگر نشن
بیای خولشتن آیم بدرگاه
که کم کن قصه های بکر و تیز
ضمان ده گرامی خواهی ایانی
پس آنکه هر که را خواهی ضمان
پیش تو پدر را ضامن آم
که عذرش راست باشد یا بداند
خبر شد زان صد آگوش پدر
که اندر سر و مهری بود و مشهور
مثال برکت بر بالای کسار
سر ایاد شمن اشفاق و الفت
نفسهای خشک چون صبح زود
چه می گوید باری و انانید
ز کرمات دنیا دور بودم
بفرمایید اینجا چون رسید
نمیدانی مگر نشت جگر را

بهر ارضه بودم از پی صید
گسند آورده بودم بهر انگار
چو دقت شام برگشتم ز صحرای
ولی هر چند خواهم عذر گردان
اگر نگذاریم اشب سحرگاه
بگفتش آن شه با عقل و تدبیر
سجاست نیست ممکن بی صفائی
تختین خانه خود را نشان ده
بگفت آن ملان جا خانه دارم
کشیدش شاه آخر تا بخانه
بجانبانید چون زنجیر در را
بر آمد زان سر پیری چو کاخ
بیاض بوی آن سنگین دل آسار
گر زان اخبرش مهر و محبت
در خانه بروی شاه بکشاد
که یاران گیتید و از کجاسید
بیاد ایزدی سرور بودم
تتم از آن خلوت بیرون کشیدید
بگفتش شه بهین حال پیر

بهر ارضه بودم از پی صید
گسند آورده بودم بهر انگار
چو دقت شام برگشتم ز صحرای
ولی هر چند خواهم عذر گردان
اگر نگذاریم اشب سحرگاه
بگفتش آن شه با عقل و تدبیر
سجاست نیست ممکن بی صفائی
تختین خانه خود را نشان ده
بگفت آن ملان جا خانه دارم
کشیدش شاه آخر تا بخانه
بجانبانید چون زنجیر در را
بر آمد زان سر پیری چو کاخ
بیاض بوی آن سنگین دل آسار
گر زان اخبرش مهر و محبت
در خانه بروی شاه بکشاد
که یاران گیتید و از کجاسید
بیاد ایزدی سرور بودم
تتم از آن خلوت بیرون کشیدید
بگفتش شه بهین حال پیر

منش

مش گرفتند ام و در زدی اینک
 تو که ترا صبح باشی ضامن او
 چو پیر این ماجرا را خوب بشنید
 بگفت این طفل ناامنی خود را
 همیشه گفتش کسی ناخلف بود
 سخن شنید آخر شد گرفتار
 چو اشک آن طفل از خانه روشن شد
 ازین او لاد می آید مرا تنگ
 صدق را از طفیل زاده خوش
 چو بر من صحبت او شناک گردید
 چو در دست خود محکم ای بیچاره
 سخاوی آمدن از من ضامن
 چه میراث او لاد بشمار
 چو شنید این سخن آن شاه از
 عنان گرداند زینجا سوس دیگر
 اگر چه از محالست سرنگون داد
 بزاری گفت باز ای حاکم شهر
 بدی اعتبار کم و بسیار
 ولیکن هست در کوئی خلانی

[illegible]

آدمی ۱۲ م
فلان باضم کنیز یا ز
کون فلان و
قلمی ۱۲ م

1

فلک از باغ حشمت برگ تابی
شمار و دختر رزرا پرستار
تفت ز شکر اندر ناز آید
و باغ جان بجان گردد و خردار
بنفشه پیش روی یار سرست
صبا خوش پاسبان خرمن
که از بوی غروبش نیست دارو
هوای خلد بارش عشق این بار
چو خست کرد اقلیم عدم را
ز تن مهتاب جای سایه انداخت
رگ کل آن کف پاره بخار و
بدل چون دشت سوختن کشتن
چو تعذبات بر بازوی بیمار
غلط کشتی بکوشه ان یاقوت
بود چون سبزه خوروی مجید
چو برگ لاله و شبنم خوش انداز
نمال قاشق پرور و چشم
پری جای گیسو ریز و بر آن قند
عصا از سرمه و بنال و رست

کل از سودای زویش سینه چاک
نگاه حسن آن محبوب بر کار
ز شرم رنگ دوی کا کل او
دهد تا مار زلفش فیض تا ناز
ز رشک آن زخندان سبب زرد
طراوت باغبان کاشن حسن
کل رنگ حماد دوست دارد
بدان آب که خاک خطر بار
غنا صند وجود آن صنم را
بهر جامی که سر دوش قدیر افت
قدم بر بستر کل گر گذارد
حنای آن سر انگشتان دلکش
بود فانی بکج چشم دیکار
بیاض کردن او کان یا قوت
بیاض زینتش عقد زمره
بیا یازیب و البسته است از ناز
حریر جامه رش از پرده چشم
لب او چون در آید در شکر
بود و ما چشم آن سیه

[illegible]

مقامی کھیتی باڑی پر توجہ دینا

دل در دام زلف او اسیر است
ولی جز پاک بازی در میان نه
هستی رفتم بنزدش گاه بگاه
مرا آینه سان جز دیدن پاک
بل از خوش نگه راهم به تدبیر
کلی از وصل اگر حیده ام من
ز دم گردست برن زلف چون مشک
به آن سیب رخ کر کار دارم
گفت پایش اگر بوسیده باشم
اگر جا کرده باشم در کنارم
مگر از بهر شغل همکلامی
بیم بنده از چشم فلک دور
که تا قدر دل سی پاره دهند
قضا را در سر من پنجه بپاشند

خنایا بدش دستگیر است
 ز خواشهای حبیبی نشان نه
 کند انداخته بر قصر آن ماه
 اگر کاری بود در چشم من خاک
 ز موج اشک دارم یا برنجیر
 مرا یارب چو کل در آتش افکن
 بسان شانه باداوست خنک
 به آسب دو عالم باد کارم
 بخون هم چون خاغلطیده باشم
 خدایا از جهان کن برکنارم
 فدایش باد صد جان گرامی
 کلام اندی همی کردیم مذکور
 زمانه سوره اخلاص خوانند
 چو دوا نم رسن دیگر داند

رفیق جوان برائی و اعجابان

پایاسا قی بدہ جامی معنی شیارہ خاص
خدا داند چو سر دار رخ نماید
عجب رسم است رسم غم شعار آن
ترسدن ز جان آسان شمارند

که شب آخر شد و کم گشته مهتاب
شب آسین بود و فردا چه زاید
عجب طویرت طور دل فکارین
غف جان منور نقصان شمارند

[illegible]

بزخم غمزه از خویش رفتن
 جوان چون کرد آخر دستان را
 که فردا نشنم خواب گشت بیدار
 عمر هر که نقاب از رو کشاید
 مراد منقل و در خون نشاند
 ندارم مصلحتی اکنون درین کار
 ازین ره بهتر آن باشد که حالا
 برآیم بر سر بام و دلارام
 مرا در پیش راه سخت و دور
 ملکزاده گفت ای یار بدم
 که شاید با کس افتد با تو کاری
 بگفت هر چه یاد اباد و بگذار
 من اینک میردم صابلات
 رضا گرفت و بگام شوق بکشد
 شه محمود هم بر پشت دیوار
 جوان هر که بآن جانب آن شد
 رسید آخر کبوی آن دلارام
 سینه شوق را چون جلد ترانده
 گمندی را گرفته نگاه محمود

بشوق خرم و یک پیش رفتن
بکفایت آن انیس مهربان را
مرا بگذارت تا یویم ره یار
مرا آن شهنشه از دستت رباید
تمامی آرزو در دل بماند
که فردا خواهیم آمد بر سر دار
روم در کوچه یار دل آرا
که عمرم گشته غور شد لب بام
وداعی بهم ز جانانم ضرورت
صلح این است لیکن میخورم غم
در آویزد بدان همچو خاری
شومای مرا از دیدن یار
که فردا هست فردای قیامت
تو کوئی شد سوار تو ستن باد
ستاده می شنید این حالت زار
شهنشه هم بدنبالش روان شد
گفت انداخت آمد بر سر بام
گفتش همیشه بردیوار و ماند
رسید از پس دران منزل که او بود

که یک سطر از کتاب عمرانی است
شدن این با جزارد و خون خوش
ز زکریا ارغوان را د او سیردن
چو اختیار نمود اشکش بر بدن
چو صبح آن ماه ز دچاک گریبان
بریشان ساخت گیسو را باخم
طلبا بجه بکه ز در روی بسیار
چو آن گردست سیمینش نگرد
مکن ای خرج بی تدبیر این ظلم
بر کفایت این جوان عاقبت بین
یقین بادت جهان نقش بر آب
فنا دنیال هر موجود جز او
چراغ عمر را عمر شکر گشت
نفس نیان کاخ زندگانی
بهر از ترک من کان شادی ما
ز هم افتاد و در سلخ عشق
چراغی چون ست پروانه بسیار
تغیر مکن که بهر نفس باطل
بیا تا که نفس قرآن بخوانیم

همن شب رخصت عمر باقی ست
 فتاد از در چون تصویر مهوش
 ز گوهر لعل را آینه سازد در خون
 بسان آفتابش لریزه بر تن
 چو چاک شرق خورشید تابان
 سیاهی کرد گویی شکر غم
 چو ماه منصف ^{ای بزم کرد} شد تیره و تار
 چنان بر سر زند آزا که میر
 برین معصوم بی تقصیر این ظلم
 بگفت ای قیمت جدان شیرین
 بهر چیزی که بر داری ^{ای بزم کرد} شربت
 همه عدم و فلک فرسود جز او
 زمانه دشمنی پر بقرار است
 چه کاخ ست آنکه بر بادش نشانی
 نه دیرانی ست بل آبادی است
 چو خاشاک نثار مطیع عشق
 بهاری چون منت دیوانه بسیار
 زیاده حق شدی یکبار غافل
 از آن سحر آب بر آتش نشانیم

۱۱۰

پس از شعل تلاوت گفت با او
چون شب هم کنون در دم شهادت
دوید آن نازنین دامن گرفتش
بگفت ای بیگنه جان داده من
نم دار تر از شیون بر چشم
برار امید دل از وصلیت من
دلت را که بود شوق ملاقات
جوابش داد آن پاکیزه گوهر
چو ماتا حال از گفتم دور ماندم
چه آیدون در زمان مردن من
اگر چه ز آدمی آمد حجابم
رماکن تار و دم و پیش آن یار
ولی یک ملک من دارم بخت
که فردا چون بگشتن گاهم آرد
هجوم عام خواهد بود آسجا
مرا از دینت آسان شود کار
بگفت وز وزان نه دوان رفت
شبه محو چون این ماجر آید
در ادراک صفای هر دو گوهر

خدا حافظ مرخص گشتم از تو
ملکزاده مرا در یادگار بست
قدم در لب بزرگ بان گرفتش
بکام اژدها افتاده من
گشتم بل به جو میل سر در چشم
مهر با خویشتن از حسرت من
بجان منت بخش دوزخ ملاقات
که آن لب تشنگان را آب کوثر
ز وصل یکدگر میجویر ماندم
زینش منحصیت کردیم دل بست
پیش علم او در آفتابم
که خود را کرد و بهر من گرفتار
خدا را آشنان با ایا جاست
همه بهر تماشایا گذارند
تو هم آنجا بیای بهر تاشا
ترا سیری بود چون سیر گلزار
به پیش یار بهتر مهربان رفت
وز آنها اینچنین خون و چهر آید
بر فتنش صبر از دلش عیش آید

بردن جوان بی گناه را از قتلگاه

در این

نقش اول

کتاب

این زبان

و الحال

در این

کتاب

کتاب

کتاب

کتاب

کتاب

کتاب

کتاب

14

بیاساقی که خون غم بر رخسار
 ز داغ جرم در پانی کجاست
 به کام سحر آن شاه و نیشان
 بفرق اکلیل برگو بر درختان
 برین روشن منقش جامه در
 بعدش قصه نوشیدان
 بنیای لیل از خاری خلا ند
 بنان کل در درگاه جامه برتن
 بگرداگرد او ارکان دولت
 که بر کس مهر نرسد زین کاروان
 گرفته جامی آید به سلوئی هم
 عسری بود حاضر بهر منبر
 که روسوی ملکه داده فلانجا
 که حاضر سازد آن وزیر شانه
 عسری از قتال حکم سلطان
 امانت داشته چون رونودش
 چو تاج زاده از بیداری شب
 بهم خسته شرکان کشته ربار
 اولی یارش که حاضر بود آنجا

خوشی آنرا بحاجتم برسم برزم
 ز روز و در و گهر آنرا چه پاکست
 بر آمد آفتاب ^{نورانی} آساید یوان
 صف ^{مانند} انجم بگرد ماه تابان
 نوشته سوره و النور از زر
 غبار راه او اکسیر الطاف
 بدارشخ کلای نشانی ^{سرمه} بر
 و بان شطوق اندازد و برگون
 ستاده از ادب برای خد
 خیار آساید عالی دستگاران
 یکی بخشی و گرد ^{سور} اعظم
 بسویش دید فرمودش ^{بپندار}
 به پیش او بفرمان دارا
 نهاده و دست بر بالای شان
^{نورانی} شال برق شد سرگردان
 بکفها انجمه فرموده و بان
 ز رخ و محف و بیزاری شب
 همی عزاید تا شدت ^{سرمه} سید
 بگفت آن ^{سرمه} تخمه را کای عالم تا

نم دزد و تو و دزد شهنشاه
روان شد چون ملکزاده بی ادب
بجی گفتند چه بر نا و چه بر
زین این شور و غوغا گشت بسیار
پند زد و گفت ای شاه رسید
خاتم داده بود این یار دخواه
نم اندر رکابت دست دزدند
شناسائی نبود از کس حس را
که شاید زین میان مطلوب گشت
ولی با خویشان سبک و تلک
خدایا ایچه دزدان عجیب اند
ببر داند حضورش چو آنرا
ملکزاده حکم آفرینان شد
بگفتا شه بکشتن گاهش آرند
چو آن نو بر سال زندگانی
بحکمش برون آمد محفل
که بودش چشم دل بر مقدم یار
خلایق جمع گشته جمله گریان
یکی میگفت یارب ایچه عدل

بدرگاه هم بر با خویش همراه
قیامت شورش افتاد اندران
که بر دندش آلتی از چه قصیر
گشت از خواب تا جز او بیدار
نماد او پیش چنین کاسی برگزیده
بجهرم من بمراد او را برشته
تخت خواری بر این بجا نه
بهم زبست دست هر دو کس را
رضای خاطر عالیش در حسیست
که بر دزدی کسی کم کرد اقرار
که در اقرار دزدی ناکشاند
ملک بشناخت آن هر دو خوا
ولی یارش گرفتار بلا شد
بزیارت جلاوش بسیارند
خط سبزش بهسار نو جوانی
بقتل رفت با آسانی دل
نه خوف از تیغ و نی بر او سازد
گفت افسوس بر کس بدید آن
جوانی ایچنین کشتن چه عقل است

این قصه در کتاب
تاریخ طبرستان
در باب دزدان
درآمد

این قصه در کتاب
تاریخ طبرستان
در باب دزدان
درآمد

این قصه در کتاب
تاریخ طبرستان
در باب دزدان
درآمد

این قصه در کتاب
تاریخ طبرستان
در باب دزدان
درآمد

ایکی گفتی خدا یا انس جان را
شود دست ستمکاری برید
یکی میگفت با صدق ارادت
بلاگردان شوم ای شاه گردان
درین اثنا سیوار نازنینی
چون پستی بستان ابر حجت
سینه پوشی بزرگ آب حیوان
مقابل گشت با آن نو جوان مار
میان هر دو کس راز نهانی افتاد
جوان بر دیدن او گشت مایل
نه پر وایش ز جان فی فکر سرود
چنان میزد نگامش شیر بر تیر
بگفتا شد که ای دستور دانا
وزیرش دید نیک اوارک کم کرد
ولیکن بعد غورش گفت کاشی
شش گفتار تو این دخت بلند
که با صدق و صفای اندیشه دگر
چشم خویش بیکر دم تماشا
باید بست عقد هر دو با هم

پنجش از گرم این نوجوان را
 که بر خط خط بطلان کشیده
 بل از راه هزاران عذرت
 بلای این سمن بر را گردان
 سیه پوشی چو چشم بطلان کشیدی
 سیه پوشی چو چشم عین عشرت
 سیه پوشی مقابل خط قرآن
 خوشا حالی گرفت اگر گرفتار
 نگاه بردو گرم همزبانی +
 غم مرگش ز دل گردید زائل
 که جان دیگرش اندر نظر بود
 که حکم زخم ناخن داشت شمشیر
 سواری نازنین را کن تاج شایا
 که بود اندر بغل سترایه مرد
 بود این خوشترم و الله با شد
 مرا این نوجوان در حامی فرزند
 پراز مهر و وفا اندان دو گرم
 که مشغول حق اند این مرد و شیدا
 که باشد باست ربط و گرم

بسم الله الرحمن الرحيم

مجلس شورای ملی

در این کتاب

اور ایسی زکوٰۃ کا مستحق ہے

153

$\frac{1}{2} \log \frac{1}{2}$

مراد از عقد نکاح ۱۲

یکی آورد و بر خواند این حکایت
ز بس مستغنی بسوی عشق دارد
مگوش دل شنید فسانه شوق
بمن بعد شنیدن حکم فرمود
بیایس امر آن جان بخش جانها

که من این تحفه آوردم برایت
سهمی پاک از عشق دارد
زینتی زوفا زنی فوق
که اندر پارسای منظم کن زود
بنظم آورده ام

چو بود این نسخه مذکور بحجت

مسجد شریف ستر محبت

الحمد لله علی احسانه که نسخه دستور محبت از تصنیفات ششی جمعی
بتاریخ بسته و پنجم رجب ۱۲۵۹ هجری در مطبع مصطفائی واقع
بیت السلطنت لکهنؤ ضلع محمودنگر زیر اکبری دروازه بسجین تمام
محمد مصطفی خان ولد حاجی محمد روشن خان عفا الله عنها طبع
طبع پوشید تاریخ انطباع دستور محبت طبع زاد مولوی خا لدرین صا

محمد مصطفیٰ خان طالب حق
برآمد از دل شوریدہ من

بطبع آورده این کسر موت
بود مطبوع دستور محبت

٤٥٩

700

312J

Λ9150170

This book is due on the date
last stamped. A fine of 1 anna
will be charged for each day the
book is kept over time.

~~R 16.02.98~~

~~R 10.12.99~~

700

